Европейски парламент
2024-2029

Комисия по бюджети

2024/0274(COD)

22.11.2024

БЮДЖЕТНА ОЦЕНКА

на комисията по бюджети

на вниманието на комисията по земеделие и развитие на селските райони

относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2020/2220 по отношение на специфични мерки по линия на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) за предоставяне на допълнителна помощ на държавите членки, засегнати от природни бедствия
(COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD))

Докладчик по бюджетна оценка: Хелдер Суса Силва

PA_LegEvaluation

БЮДЖЕТНА ОЦЕНКА

на вниманието на комисията по земеделие и развитие на селските райони относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2020/2220 по отношение на специфични мерки по линия на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) за предоставяне на допълнителна помощ на държавите членки, засегнати от природни бедствия
(COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD))

Съгласно член 58 от Правилника за дейността на ЕП комисията по бюджети извърши бюджетна оценка на предложението и заключи следното:

— като взе предвид Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза[1],

— като взе предвид Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021 – 2027[2],

— като взе предвид Междуинституционалното споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси[3],

А. като има предвид, че в последно време природните бедствия в ЕС, свързани с изменението на климата, имаха опустошителни последици за населението в селските райони, живеещо и работещо в засегнатите региони, като унищожиха значителен производствен потенциал в селското и горското стопанство, доведоха до значителни загуби на доходи за земеделските стопани, горските стопани и предприятията от селските райони, установени в тези региони, задълбочиха уязвимостта на европейската продоволствена система като следствие от тези бедствия и пораждат риск за продоволствената сигурност на ЕС и наличието на традиционни продукти;

Б. като има предвид, че бюджетната оценка разглежда непосредственото въздействие, както и не толкова преките последици от дадена инициатива или законодателно предложение, от гледна точка на бюджета;

В. като има предвид, че съгласно Правилника за дейността в рамките на бюджетната оценка се проверява дали предложението за правно обвързващ акт предвижда достатъчно финансови и човешки ресурси и се оценява потенциалното въздействие на предложеното финансиране върху други програми или политики на Съюза; като

---

1 ОВ L, 2024/2509, 26.9.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
2 ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
3 ОВ L 433I, 22.12.2020 г., стр. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

има предвид, че тя трябва също така да определи дали предложението е съвместимо с многогодишната финансова рамка, системата на собствените ресурси и съответното междуинституционално споразумение, както и с бюджетните принципи, определени в Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета[4];

Г. като има предвид, че Парламентът се стреми да съгласува своите законодателни и бюджетни правомощия, за да засили институционалната си роля в процеса на вземане на решения;

Д. като има предвид, че Парламентът призова за повишаване на капацитета на бюджета на ЕС за реагиране при кризи чрез промяна на критериите за допустимост с цел промяна на предназначението на средствата по линия на фондовете със споделено управление и подкрепа и предишни инициативи в тази посока; като има предвид, че при това се изхождаше от разбирането, че подобни изменения следва да не оказват въздействие върху националните предварителни разпределяния на средствата по линия на политиката на сближаване и общата селскостопанска политика;

Е. като има предвид, че част от поетите задължения по оперативните програми по линия на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), включително тези, които са финансирани от целеви приходи по схемата за получаване на заеми по линия на Next Generation EU, обхващаща 10 държави членки, от октомври 2024 г. са изложени на риск от отмяна на бюджетни задължения съгласно правилото „N + 3“ от приложимата нормативна уредба за ЕЗФРСР за периода 2014 – 2022 г.;

Ж. като има предвид, че законодателното изменение има за цел да предостави възможност за по-голяма бюджетна гъвкавост при преразпределянето на средства за нови мерки по линия на ЕЗФРСР с цел да се предостави допълнителна целенасочена помощ и гъвкавост на държавите членки, които са засегнати от природни бедствия, настъпили от 1 януари 2024 г. насам;

З. като има предвид, че основната цел на регламента за изменение е да се помогне на земеделските стопани, горските стопани и конкретни малки и средни предприятия (МСП), които са най-силно засегнати от природните бедствия, като се предостави целево осигуряване на ликвидност, включително под формата на еднократни плащания в размер до 42 000 EUR на бенефициер;

1. отбелязва, че според твърденията на Комисията предложението като цяло няма отражение върху бюджета по отношение на поетите задължения; въпреки това констатира редица последици за бюджета;

2. припомня, че Парламентът многократно е призовавал за повече ресурси за фонд „Солидарност“ на Европейския съюз с оглед на нарастващия брой и интензивност на природните бедствия и необходимостта от ускоряване и опростяване на процедурите, така че подкрепата да достига по-бързо до държавите членки и регионите, засегнати от природни бедствия; подчертава необходимостта от

[4] ОВ L, 2024/2509, 26.9.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

административно опростяване, за да се даде възможност за бързо насочване на средствата и използване на еднократни суми за земеделските стопани, производителите на традиционни продукти, горските стопани и МСП;

3. припомня, че Парламентът многократно е критикувал използването на предварително планирано финансиране като инструмент за реагиране при извънредни ситуации, и поддържа становището, че този подход рискува да подкопае целите на политиката и инвестициите в по-дългосрочен план, посочени в нормативната уредба относно ЕЗФРСР; признава обаче, че разглежданото предложение предлага прагматично решение за справяне с недостатъчната бюджетна гъвкавост и капацитет за реагиране при кризи в бюджета на ЕС, за да се осигури бърза реакция в съответствие с нуждите на засегнатото население;

4. признава, че в условията на бавно усвояване на средствата за развитие на селските райони в определени държави членки и степен на изпълнение под 75 % по няколко бюджетни реда мерките за гъвкавост могат да бъдат оправдани;

5. изразява съжаление обаче, че писмо за внасяне на корекции № 1/2025 не съдържа нито законодателна финансова обосновка, нито каквато и да било информация, която да изяснява и определя количествено последиците за профила на плащанията, както беше направено в законодателната финансова обосновка, приложена към предложението RESTORE[5]; припомня, че това има преки последици за националните вноски на държавите членки в бюджета на ЕС; изисква от Комисията да предостави тази информация;

6. приветства осезаемата финансова подкрепа за земеделските стопани, включително дребните земеделски стопани, земеделските стопани с ниски доходи и производителите на традиционни продукти, горските стопани и МСП, които са пострадали от природни бедствия като тежки наводнения, суши и горски пожари, като конкретен израз на европейската солидарност; признава необходимостта от бързо предприемане на мерки за справяне със загубата на доходи, с която се сблъскват земеделските и горските стопани в ЕС, както и малките и средните предприятия, занимаващи се с преработка, предлагане на пазара или разработване на селскостопански и горски продукти, в резултат от опустошителните бедствия, свързани с климата, настъпили в последно време; приветства факта, че финансовата подкрепа, предоставяна чрез настоящото предложение, следва да отдава приоритет на мерките за подкрепа, основаващи се на принципа „да изграждаме отново, но по-добре“, като се проправя пътят за по-всеобхватна и превантивна подкрепа от ЕС за насърчаване на готовността и устойчивостта в селските райони на ЕС; подчертава необходимостта от допълнителна финансова подкрепа за селското стопанство, задоволяващо собствени нужди, земеделските стопани с ниски доходи и производителите на традиционни продукти; подчертава, че може да се предостави допълнително финансиране за селските райони в рамките на Механизма за гражданска защита на ЕС от годишния бюджет на ЕС за 2025 г.;

---

[5] Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2024 г., озаглавено „RESTORE – Регионална спешна подкрепа за реконструкция, за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1058 и Регламент (ЕС) 2021/1057 (COM(2024)0496).

7. припомня общата констатация, че за повечето видове финансиране с безвъзмездни средства от ЕС процент на съфинансиране от ЕС в размер на 100 %, макар да осигурява ефективни резултати, повдига въпроси по отношение на по-малкия общ размер на наличните средства за изпълнение на политиките и програмите, както и по отношение на националната, регионалната и местната ангажираност; изразява обаче убеждението, че в случаите на помощ при бедствия и необходимост от спешна подкрепа за осигуряване на ликвидност това в значителна степен е оправдано; подчертава необходимостта от провеждане на консултации със засегнатите земеделски стопани, горски стопани, МСП и заинтересовани лица, за да се предостави реалистична и целенасочена подкрепа;

8. припомня, че доброволното понижаване на прага на запазване на равнището на защита може да доведе до по-ниско равнище на допустимите разходи, които да се отчитат за съответните „цели за интегриране“ на хоризонталните приоритети на бюджета на ЕС, като същевременно признава необходимостта от такава гъвкавост за целите на преразпределяне на финансирането за новата мярка и съществуващата подмярка за възстановяване на селскостопанския производствен потенциал, по-специално по начин, който засилва устойчивостта;

9. отбелязва, че вторична цел на мярката е предотвратяването на непосредствено предстояща отмяна на бюджетни задължения, поети през 2021 г. и 2022 г., които все още не са усвоени; счита, че това има последици за равнището на наличностите в рамките на така наречената „стъпка 3а“ от каскадния механизъм (отменени бюджетни кредити в рамките на специалния инструмент EURI), която е заложена в наскоро преразгледания Регламент за многогодишната финансова рамка (МФР);

10. счита, че в по-дългосрочен план една по-добре развита и истинска бюджетна гъвкавост следва да позволява, в съпоставими случаи, да се извършват бюджетни трансфери, за да се използват средствата по линия на специално създаден разходен инструмент с бюджетен ред, правно основание и рамка за управление, които са по-подходящи за реакция в извънредни ситуации и подкрепа за осигуряване на ликвидност;

11. стига до заключението, че предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2020/2220 по отношение на специфични мерки по линия на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) за предоставяне на допълнителна помощ на държавите членки, засегнати от природни бедствия, е съвместимо с елементите, посочени в член 58, параграф 3 от Правилника за дейността.

ПРИЛОЖЕНИЕ: СУБЕКТИ ИЛИ ЛИЦА, ПРЕДОСТАВИЛИ ИНФОРМАЦИЯ НА ДОКЛАДЧИКА ЗА БЮДЖЕТНАТА ОЦЕНКА

В рамките на своята изключителна отговорност докладчикът по бюджетна оценка декларира, че не е получена никаква информация от субекти или лица, които следва да бъдат посочени в настоящото приложение съгласно член 8 от приложение I към Правилника за дейността.

ПРОЦЕДУРА НА КОМИСИЯТА, КОМПЕТЕНТНА ЗА БЮДЖЕТНАТА ОЦЕНКА

Заглавие	Специфични мерки по линия на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) за предоставяне на допълнителна помощ на държавите членки, засегнати от природни бедствия
Позовавания	COM(2024)0495 – C10-0148/2024 – 2024/0274(COD)
Водеща комисия	AGRI
Дата на обявяване в заседание	BUDG 13.11.2024
Докладчик за бюджетната оценка Дата на назначаване	Hélder Sousa Silva 13.11.2024
Разглеждане в комисия	21.11.2024
Дата на приемане	21.11.2024
Резултат от окончателното гласуване	+: 31 –: 0 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Georgios Aftias, Isabel Benjumea Benjumea, Tomasz Buczek, Tamás Deutsch, Angéline Furet, Thomas Geisel, Jean-Marc Germain, Sandra Gómez López, Fabienne Keller, Janusz Lewandowski, Giuseppe Lupo, Ignazio Roberto Marino, Fernando Navarrete Rojas, Matjaž Nemec, Danuše Nerudová, Ruggero Razza, Bogdan Rzońca, Hélder Sousa Silva, Nicolae Ştefănuță, Joachim Streit, Carla Tavares, Nils Ušakovs, Auke Zijlstra
Заместници, присъствали на окончателното гласуване	Moritz Körner, Tiago Moreira de Sá
Членове на ЕП, присъствали на окончателното гласуване по силата на чл. 216, пар. 7 от Правилника за дейността	Christophe Bay, Udo Bullmann, Andrzej Buła, Gheorghe Falcă, Ştefan Muşoiu, Jan-Christoph Oetjen

ПОИМЕННО ОКОНЧАТЕЛНО ГЛАСУВАНЕ
В КОМИСИЯТА, КОМПЕТЕНТНА ЗА БЮДЖЕТНАТА ОЦЕНКА

31	+
ECR	Ruggero Razza, Bogdan Rzońca
NI	Thomas Geisel
PPE	Georgios Aftias, Isabel Benjumea Benjumea, Andrzej Buła, Gheorghe Falcă, Janusz Lewandowski, Fernando Navarrete Rojas, Danuše Nerudová, Hélder Sousa Silva
PfE	Christophe Bay, Tomasz Buczek, Tamás Deutsch, Angéline Furet, Tiago Moreira de Sá, Auke Zijlstra
Renew	Fabienne Keller, Moritz Körner, Jan-Christoph Oetjen, Joachim Streit
S&D	Udo Bullmann, Jean-Marc Germain, Sandra Gómez López, Giuseppe Lupo, Ştefan Mușoiu, Matjaž Nemec, Carla Tavares, Nils Ušakovs
Verts/ALE	Ignazio Roberto Marino, Nicolae Ştefănuță

0	–

0	0

Легенда на използваните знаци
+ : „за“
– : „против“
0 : „въздържал се“